

Sygn. akt I C 1835/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 czerwca 2017r.

sprawy z powództwa **J. R. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanemu **J. K. (1) (PESEL (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego J. K. (1) na rzecz powódki J. R. kwotę 9.315,00zł (dziewięć tysięcy trzysta piętnaście złotych 00/100) wraz odsetkami ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od dnia 6 maja 2015r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu:
 - od powódki J. R. kwotę 74,25zł (siedemdziesiąt cztery złote 25/100),
 - od pozwanego J. K. (1) kwotę 465,75zł (czterysta sześćdziesiąt pięć złotych 75/100),
4. zasądza od pozwanego J. K. (1) na rzecz powódki J. R. kwotę 3.492,32zł (trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 32/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1835/16

UZASADNIENIE

W dniu 8 marca 2016r. powódka J. R. skierowała do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego J. K. (1) kwoty 10.800zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 6 maja 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego kwalifikowanego pisma procesowego powódka wskazała, iż zawarła z pozwanym umowę sprzedaży pszenicy i kukurydzy, strony uzgodniły warunki umowy, w tym cenę oraz sposób jej zapłaty, powódka wydała pozwanemu umówione produkty, natomiast pozwany nie uiścił zapłaty w pełnej wysokości i zalega z oddaniem kwoty pieniężnej stanowiącej przedmiot żądania pozwu.

Postanowieniem z dnia Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I Nc 940/16 zwolnił powódkę w całości od kosztów sądowych i oddalił jej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W odpowiedzi na pozew pozwany J. K. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenia od powódki J. R. na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwany przyznał, że G. R. dostarczał mu pszenicę i kukurydzę dla kur, że były to 3 przyczepy kukurydzy i prawdopodobnie 1,5 przyczepy pszenicy. Pozwany podniósł zarzut co do ilości dostarczonego towaru. Wskazał, że był umówiony na zapłatę cyny w ratach i że zapłacił całość długu za dostarczoną paszę oraz wskazał, iż G. R. zabrał od niego nawóz, który również został rozliczony w ramach płatności za paszę.

Postanowieniem z dnia 15 września 2016r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 1835/16 oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powódka J. R. zawarła z pozwanym J. K. (2) ważną i skuteczną umowę sprzedaży pszenicy i kukurydzy. Umowa została zawarta w formie ustnej. Współpraca w ramach wypracowanego kontraktu była zainicjowana w 2013r. i kontynuowana w 2014r. Zamówiona pasza była wytwarzana w gospodarstwie rolnym powódki i jej męża G. R.. Strony umówiły się na ilość produktów oraz ustaliły cenę jednostkową za jedną tonę zakupionej pszenicy i kukurydzy, która wynosiła odpowiednio 677zł i 560zł, przy czym ustaliły, że płatność nastąpi w ratach do końca 2014r. Powódka sprzedała pozwanemu 2 przyczepy pszenicy w łącznej ilości 15 ton i 3 przyczepy kukurydzy w łącznej ilości 21 ton. P. była dostarczana do pozwanego partiami w zależności od potrzeb prowadzonego przez niego gospodarstwa rolnego, w szczególności prowadzonej tam hodowli kur. Pszenica została przekazana w dwóch transportach w miesiącu lipcu 2014r., natomiast kukurydza w trzech dostawach w miesiącach wrzesień, październik i listopad 2014r.

Powódka po dostarczeniu pozwanemu paszy tym samym zestawem pobierała od pozwanego nawóz kurzy w łącznej ilości 13 przyczep. Cenę jednej przyczepy tego produktu strony uzgodniły na 140zł. Transakcja miała charakter bezgotówkowy, wartość nawozu została zaliczona na poczet ceny pszenicy i kukurydzy i odpowiednio potrącona.

W 2014r. pozwany przekazał powódce z tytułu zakupionych pasz kwotę 11.500zł w gotówce i częściowo jako rozliczenie wydane nawozu kurzego.

(wydruki z aukcji k. 155-165, częściowo zeznania świadka G. R. k. 125v-126 00:05:58 – 00:40:54, zeznania świadka K. K. k. 126-126v 00:40:54 – 00:55:08, zeznania świadka P. M. k. 126v-127 00:55:08 – 01:13:16, zeznania świadka Ż. K. k. 127-127v 01:13:16 – 01:43:16, zeznania świadka D. K. k. 127-128 01:43:16 – 02:05:39, zeznania świadka L. B. k. 128-128v 02:05:39 – 02:15:53, zeznania świadka T. B. k. 151-152, częściowo przesłuchanie powódki J. R. k. 107-107v 00:05:34 – 00:23:33, 00:43:27 – 00:45:53, 152-152v, częściowo przesłuchanie pozwanego J. K. (1) k. 107v-108 00:23:33 – 00:43:27, 152v-153)

Ceny pszenicy i kukurydzy w okresie kiedy powódka dostarczała pozwanemu paszę były również określone obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i kształtowały się za jedną tonę pszenicy w miesiącu lipiec 2014r. – 677zł oraz za jedną tonę kukurydzy w miesiącu wrzesień 2014r. – 689zł, w miesiącu październik 2014r. 477zł i w miesiącu listopad 2014r – 467zł.

(dane GUS k. 102-104, 105, inf. (...) k. 140-141)

Organizacją dostaw zboża zakupionego u powódki przez pozwanego zajmował się mąż powódki G. R.. W/w dysponował zestawem w postaci ciągnika z przyczepą, który po załadowaniu konkretnym rodzajem paszy był wykorzystywany do jej dowiezienia do pozwanego. Jednorazowo zestaw ten mógł przewieźć 7 ton kukurydzy i 7,5 tony pszenicy.

Przed dostarczeniem produktu pozwanemu był on ważony w Gminnej Spółdzielni (...) w G. przy ul. (...). Ważenie było wykonywane i potwierdzane wydaniem kwitu wagowego przez T. B.. Pozwany uczestniczył w pierwszym takim ważeniu. Z każdego pomiaru G. R. przekazywał pozwanemu dokument ważenia.

Pozwany odbierał od G. R. zamówione pasze. Kukurydza i pszenica były pozostawiane w gospodarstwie pozwanego. Pozwany był obecny przy każdej takiej dostawie. W tym czasie nie zgłaszał G. R. zastrzeżeń co do ilości i jakości dostarczonego towaru.

(dowód ważenia k. 106, zdjęcia k. 122, kopia dowodu rejestracyjnego k. 123-125, inf. GS k. 148, zeznania świadka G. R. k. 125v-126 00:05:58 – 00:40:54, zeznania świadka Ż. K. k. 127-127v 01:13:16 – 01:43:16, zeznania świadka D. K. k. 127-128 01:43:16 – 02:05:39, zeznania świadka J. B. k. 143v, zeznania świadka T. B. k. 151-152, przesłuchanie powódki J. R. k. 107-107v 00:05:34 – 00:23:33, 00:43:27 – 00:45:53, 152-152v, częściowo przesłuchanie pozwanego J. K. (1) k. 107v-108 00:23:33 – 00:43:27, 152v-153)

Pozwany i mąż powódki G. R. prowadzili zapiski i ewidencjonowali ilości sprzedanej paszy i ich wartość transakcyjną.

Pozwany nie uiścił na rzecz powódki całej ceny z tytułu wiążącej strony umowy sprzedaży paszy. Zaległości pozwanego przy ustalonej cenie za jedną tonę pszenicy na poziomie 677zł i jedną tonę kukurydzy na poziomie 560zł, przy uwzględnieniu dokonanych przez pozwanego wpłat z zaliczeniem wartości nawozu kurzego w łącznej wysokości 11.500zł, wynosi 9.315zł.

(zapis rozmowy telefonicznej pomiędzy pozwanym J. K. (1) i świadkiem G. R. k. 29-30, 31, płyta Cd k. 32, zapiski k. 77, 92-93, częściowo zeznania świadka G. R. k. 125v-126 00:05:58 – 00:40:54, , zeznania świadka Ż. K. k. 127-127v 01:13:16 – 01:43:16, zeznania świadka D. K. k. 127-128 01:43:16 – 02:05:39, zeznania świadka J. C. k. 128-129 02:23:15 – 02:27:14, częściowo przesłuchanie powódki J. R. k. 107-107v 00:05:34 – 00:23:33, 00:43:27 – 00:45:53, 152-152v, częściowo przesłuchanie pozwanego J. K. (1) k. 107v-108 00:23:33 – 00:43:27, 152v-153)

Przed wytoczeniem powództwa powódka zainicjowała i przeprowadziła nieskuteczne postępowanie pojednawcze, natomiast przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego powódka wezwała pozwanego do dobrowolnego wykonania zobowiązania.

Zachowania pozwanego jako strony stosunku cywilnoprawnego w przedmiocie wystąpienia warunków do przypisania mu odpowiedzialności karnej z tytułu popełnienia przestępstwa na szkodę powódki były badane i oceniane w postępowaniu prokuratorskim.

Postanowieniem z dnia 16 listopada Prokuratura Rejonowa w Kaliszu w sprawie o sygn. akt (...)172/15 wobec stwierdzenia, że brak jest ustawowych znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 kpk) odmówiła wszczęcia przeciwko pozwanemu dochodzenia o występki oszustwa stypizowany w art. 286 § 1 kk.

(wezwanie do zapłaty k. 21, wnioski o zawezwanie do próby ugodowej k. 23-24, zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa k. 25-26, postanowienie k. 27-28, z akt SR w Kaliszu I Co 1918/15: wniosek z załącznikami k. 2-5, protokół posiedzenia pojednawczego k. 11, z akt (...)172/15: zawiadomienie z załącznikami k. 1-8, postanowienie k. 12)

Sąd odmówił wiarygodności wypowiedziom powódki J. R. w części tj. w zakresie w jakim wskazywała na ustaloną pomiędzy stronami cenę za 1 tonę sprzedanej paszy w postaci pszenicy i kukurydzy oraz cenę nawozu kurzego, który był zwrotnie pobierany przez powódkę od pozwanego, w szczególności wobec ich konfrontacji z wypowiedzią pozwanego J. K. (1), której w zakresie ceny kukurydzy i nawozu kurzego Sąd w całości przyznał walor prawdziwości i dokumentarnej materiału dowodowego w postaci danych GUS i (...), które jako obiektywne i miarodajne pozwalały na stwierdzenie, iż umówione wartości za jedną tonę pszenicy wynosiły 677zł, za jedną tonę kukurydzy 560zł oraz za przyczepę nawozu kurzego 140zł.

Z tych samych co powyżej względów wypowiedziom w tym samym obszarze kierunku i granicach Sąd odmówił wiarygodności depozycjom pozwanego J. K. (1) i świadka G. R..

Ponadto Sąd odmówił wiarygodności wypowiedziom pozwanego w zakresie ilości przyjętej od powódki pszenicy, gdzie wskazał, iż było to 1,5 przyczepy i ilości wydanego powódce nawozu kurzego, gdzie podał, że było to 13,5 przyczepy albowiem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy osobowy w postaci zeznań świadka G. R. i przesłuchania powódki J. R. odnoszących się do potwierdzenia za każdym razem wielkości dostarczonej pozwanemu paszy poprzez wykonania ważenia zestawu z produktem oraz dokumentarny materiał dowodowy w postaci dokumentu ważenia pojazdu powódki oraz zdjęć prezentujących ten zestaw oraz zasady logiki i doświadczenia nie pozwalają stwierdzić, iż strony przyjęły i wydały towary w innej ilości niż wskazane przez powódkę i jej męża.

Ze względów wskazanych powyżej i uzupełnieniu o zeznania świadków P. M. i T. B. nie posiadają również atrybutu wiarygodności wypowiedzi pozwanego co do wysokości kwoty pieniężnej, którą przekazał mężowi powódki za zakupiony produkt, że wykonał w całości obciążające go zobowiązanie pieniężne, a także w tej części gdzie neguje otrzymanie od G. R. dokumentów ważenia jego pojazdu z paszą, które było wykonywane za każdym razem przed dostarczeniem zboża pozwanemu.

W tym miejscu należy wskazać, iż świadkowie K. K., P. M., Ż. K., D. K. posiadali pośrednią wiedzę odnośnie rozliczeń stron w związku z wykonaniem umowy sprzedaży, że bezpośrednio ich spostrzeżenia i informacje miały charakter cząstkowy. Jednocześnie należy mieć na względzie że świadkowie Ż. K. i D. K. jako osoby najbliższe pozwanemu składając depozycje chcieli zachować się lojalnie i nie pogorszyć sytuacji procesowej pozwanego, przy czym Sąd odmówił wiarygodności tym zeznaniom w części, tj. w takim zakresie w jakim świadkowie wskazują, iż pozwany w całości rozliczył się z powódką z zakupionego zboża.

Jako nieprzydatne do ustalenia stanu faktycznego należało uznać zeznania świadka J. M. albowiem w/w nie posiadała wiedzy w zakresie przedmiotowej sprawy, a opisane przez nią zdarzenia nie dotyczyły wiążącego strony kontraktu i jego wykonania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 353 § 1 kc, podstawowym obowiązkiem dłużnika jest spełnienie świadczenia. Prowadzi ono do zaspokojenia interesu wierzyciela, wskutek czego zobowiązanie wygasa.

Artykuł 354 kc określa obowiązki dłużnika w ten sposób, że oprócz treści zobowiązania rozumianej jako nakazy wyrażone w czynności prawnej stanowiącej źródło zobowiązania oraz odnoszących się do tego zobowiązania normach prawnych jego zachowanie powinno odpowiadać trzem dalszym wzorcom postępowania - celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego, a także ewentualnie ustalonym zwyczajom, natomiast art. 355 kc określa sposób, w jaki dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie i w tym znaczeniu stanowi swoistą kontynuację uregulowań zawartych w art. 354 kc i jednocześnie przepis ten definiuje pojęcie należytej staranności oraz ustanawia obowiązek dokładania owej staranności.

Niedostosowanie się przez dłużnika do opisanych wyżej wymagań sprawia, że dojdzie do nienależytego wykonania zobowiązania lub niewykonania całkowitego (art. 471 kc). Każda bowiem rozbieżność pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika rodzi odpowiedzialność kontraktową. Nienależyte wykonanie zobowiązania ma bowiem miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany. Wskazać jednak należy, że dłużnik zawsze, bez względu na rodzaj winy, odpowiada wobec wierzyciela za uchybienia obowiązkowi dołożenia należytej staranności (art. 355 kc).

Powódkę oraz pozwanego wiązała ważna i skuteczna umowa sprzedaży w rozumieniu art. 535 i n. kc.

Strony w ramach istniejącego kontraktu uzgodniły elementy przedmiotowo i podmiotowe istotne oraz w sposób jednoznaczny i indywidualny określili prawa i obowiązki podmiotów zobowiązań.

Powódka w sposób właściwy przekazała pozwanemu umówione świadczenie, natomiast pozwany w sposób nienależyty wykonał zobowiązanie zachowując się wbrew treści umowy poprzez zaniechanie uiszczenia ceny wynikającej z istniejącego stosunku obligacyjnego. Zaniechanie po stronie pozwanego było zawinione albowiem nie ujawniły się żadne okoliczności ekskulpacyjne i egzoneracyjne.

Powyższe spowodowało odpowiedzialność kontraktową po stronie pozwanego i obowiązek naprawienia powstałej z tego tytułu szkody. Uchybienia obowiązkowi pozwanego, który nie spełnił świadczenia spowodowało zasadność zachowania wierzyciela polegającego poszukiwaniu ochrony prawnej w postępowaniu przed sądem i na przymusowej realizacji świadczenia (por. art. 471 kc i art. 361 § 1 i 2 kc).

Szkoda powódki obejmuje zarówno nieuiszczone przez pozwanego umówione należności z tytułu reszty ceny, ale również należności uboczne związane z powstaniem zwłoki po stronie pozwanego.

Pozwany nie wykazał zaistnienia podnoszonych przez niego zarzutów w stosunku do powódki, w szczególności w obszarze ilości przekazanych pieniędzy stanowiących wykonanie zapłaty ceny z wiążącej strony umowy sprzedaży, nie przedstawił na czym polega wadliwość zachowania powódki w domaganiu się zapłaty reszty ceny ani nie zaprezentował dowodu, którego przeprowadzenie pozwalałoby na zrewidowanie stanowiska wyrażonego przez powódkę.

Obowiązkiem pozwanego było przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi nieistnienie długu oddawczego i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc).

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu, tj. w zakresie pozostałej do zapłaty części ceny w wysokości 9.315 oraz odsetek za zwłokę.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 kc oraz o znowelizowaną na podstawie art. 2 pkt 1 lit. a i art. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1830) treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc, przy uwzględnieniu art. 455 § 1 kc.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 i 3 kpc i art. 100 kpc i w zw. z § 2 pkt 5 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2016.1827 – j.t. ze zm.) oraz w oparciu o treść art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ((Dz. U. 2016.623 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.